

Az időközben Pózsonyban kiütött dögvész miatt azonban őszre megint Somorjába távozott. (Köz. pénz. levélt. Hungarica fasc. 14511. májustól októberig.)

Dr. T. S.

Magyar lovak vásárlása a spanyol királyné számára 1648-ban. Waldstein Miksa gróf, főistálló-mester 1648. márcz. 6-án szabad útlevelet kér az udvari kamarától: 5 kocsi fogat azaz 30 jeles magyar lóra (auf 5 Zueg Gutschy, oder auf dreisig Pferd), melyeket Jacob Trosli udvari zsidó fog vásárolni a spanyol királyné megbízására Magyarországból. Mivel a lovak — írja Waldstein gróf — mindenféle hihetetlen drágák, vám- és harminczadmentességet is kér a 30 ló kihajtására. Együttal azért is esedezik, hogy a magyar kamara elnöke a magyar vásárokon elővételi jogot adjon Trosli udvari zsidónak. Szükséges ez, mivel a vásárokon mód nélkül kapkodják a lovakat. Mondanunk sem kell, hogy ő felsége Waldstein mindkét kívánságát teljesítette, a folyamodásra (Közös pénzügyi levéltár: Hungarica fasc. 14517.) maga irván rá a „fiat“ szót.

Dr. T. S.

Gyarmatszerzési tervek kétszáz év előtt. A bécsi cs. és kir. udvari házi és állami levéltárban, a bécsi udvar londoni követeinek levelezéséből, arról az eddig ismeretlen adatról értesülünk, hogy monarchiánk 1702-ben abban a helyzetben volt, hogy gyarmatokat szerezhetett volna! persze nem a maga jószántából, hanem szövetségeseinek, Anglia és Hollandia sürgetésére. Az angolok ugyanis I. Lipót király rendkívüli követének, Wratislaw grófnak kínálva kínáltak indiai és másféle spanyol gyarmatokat. Maga az angol királyné is megkérdezte Wratislaw gróftól, hogy a gyarmatok ügyében miféle utasításai vannak? — Sem mifélék, fölség! felelte ő, a minthogy igazat is mondott!

Az angol államférfiak azonban mindegyre ösztökölték Wratislawot és Hoffmann rendes követet. 1702. febr. 18-án így ír Wratislaw I. Lipótnak: „Ha Montezuma meghódol felségednek, az angolok és hollandok biztosítják védelmükről. A perui vicekirály: gróf Carasin révén, talán lehetne vele korrespondenciát kezdeni. Tárgyalni kellene Jamaika kormányzójával, Bembow admirálissal és Mexikó vicekirályával fölséged nevében. Küldjön fölséged hozzám sürgősen spanyol nyelvben jártas embereket, hogy azokat egy angol hajóval azonnal Jamaikába küldhessem „ad tractandum“! A spanyol Indiák kormányzóival is tárgyalni kellene! Irjon felséged is Montezumának. Godolfin mylord sokat beszélt velem az Indiák ügyében. Itt erősen biztatnak“ stb.

I. Lipót azonban mindezen sürgetésekre és ajánlatokra nem is hederített, sőt az egész bécsi udvarban, egyetlen államférfi sem találkozott, aki ezen ajánlatoknak jelentőségét képes lett volna fölfogni. *Dr. T. S.*

Rozsdamentesség föltalálása. Halleweil Ferencz gróf a XVIII. század elején feltalálta a módját, miként lehet a vasból készült tárgyakat rozsdamentessé tenni. Mivel találmánya, főleg hadiszempontból volt